

Kitchenponics: Khái niệm mới cho nông nghiệp đô thị và xử lý rác thải sinh hoạt

Phạm Văn Hội
Trung tâm Sinh thái Nông nghiệp
Học viện Nông nghiệp Việt Nam
phamhoi@gmail.com

Nội dung

- Cơ sở phát triển hệ thống Kitchenponic
- Thiết kế hệ thống
- Ưu & nhược điểm
- Các ý tưởng tiếp theo

Cơ sở phát triển hệ thống Kitchenponics

- Bắt đầu thử nghiệm hệ thống Aquaponic từ 2016:
  - Cá: chép, trê, lãng, rô đầu vuông, rô phi... có thể đẩy lên mật độ 100kg cá/m³ nước.
  - Hệ thống cũng có thể thiết kế để nuôi tôm (cần lựa chọn cây trồng phù hợp)
  - Giá thể: gạch vỡ, nhựa, đá sỏi, tre/gỗ....

Cơ sở phát triển hệ thống Kitchenponics

- Đêm 17/3/2017: cá trong hệ thống Aquaponics chết vì cắt điện.
- **Ý tưởng:** nuôi gà thay vì cá (Chickenponics).
- Thiết kế hệ thống tương tự Aquaponics, chỉ khác ở bể thu phân).
- 2018: nhận tài trợ từ DA ALiSEA để đánh giá rau và VSV có hại trong hệ thống.
- Sản lượng rau thuộc hệ thống **thủy canh** có năng suất cao hơn rau trồng đất (trong cùng hệ thống tưới. Rau an toàn (E.Coli, Coliform, Salmolella).

Chickenponics: vegetable yield & bacterial tests

Table 5. Vegetable harvests					
Vegetable	#	Soiless component	Plot A	Plot B	
Kangkong	Area (m ²)	1.1	1.3	1.3	
	Number of harvest (times)	9	7	7	
	Total harvest (kg)	3.8	1.8	1.2	
	Total harvest (kg/m²)	3.4	1.4	0.9	
	Details of harvest (in gram)				
	July 25	185			
	July 31	459	201	133	
	Aug 8	581	358	260	
	Aug 24	597			
	Sept 8	200	256		
	Sept 15		328	176	
	Sept 24	216	67	114	
	Oct 1	344	131	136	
Oct 13	550				
Oct 23	675	467	355		
Corchorus	Area (m ²)	0.7	1.3	1.3	
	Number of harvest (times)	4	7	6	
	Total harvest (kg)	1.2	1.9	1.6	
	Total harvest (kg/m²)	1.6	1.4	1.2	
	Details of harvest (in gram)				
	July 31	130.0	82	45	
	Aug 8	232.0	277	117	
	Aug 20		117		
	Sept 5	358.0	404	344	
	Sept 15		169	131	
Sept 24		403	247		
Oct 13	491.0	405	758		
Sauropus	Area (m ²)	0.7	1.3	1.3	
	Number of harvest (times)	2			
	Total harvest (kg)	1.6			
	Total harvest (kg/m²)	2.1			
	Details of harvest (in gram)				
	Aug 8	216			
Oct 23	865				

Table 8. Bacterial test results of vegetable samples							
Date of operation	Vegetable sample	Subsystem	Sample code	Bacteria (CFU/g)			
				Salmonella	Coliform	E.coli	
30	Kangkong	Soiless component	RM30S	0	8	0	
		Plot A	RM30D	0	5	0	
		Plot B	RM30	0	7	0	
	Corchorus	Soiless component	RD30S	0	16	0	
		Plot A	RD30D	0	3	0	
		Plot B	RD30	0	13	0	
	Sauropus	Soiless component	RN30S	0	20	0	
		Plot A	RN30D	0	18	0	
		Plot B	RN30	0	7	0	
	50	Kangkong	Soiless component	RM50S	0	4	0
			Plot A	RM50D	0	5	0
			Plot B	RM50	0	8	0
Corchorus		Soiless component	RD50S	0	19	0	
		Plot A	RD50D	0	4	0	
		Plot B	RD50	0	18	0	
Sauropus		Soiless component	RN50S	0	23	0	
		Plot A	RN50D	0	21	0	
		Plot B	RN50	0	4	0	
70		Kangkong	Soiless component	RM70S	0	1,350	0
			Plot A	RM70D	0	21	0
			Plot B	RM70	0	15	0
	Corchorus	Soiless component	RD70S	0	700	0	
		Plot A	RD70D	0	2	0	
		Plot B	RD70	0	21	0	
	Sauropus	Soiless component	RN70S	0	65	0	
		Plot A	RN70D	0	35	0	
		Plot B	RN70	0	14	0	
	90	Kangkong	Soiless component	RM90S	0	150	0
			Plot A	RM90D	0	21	0
			Plot B	RM90	0	180	0
Corchorus		Soiless component	RD90S	0	12	0	
		Plot A	RD90D	0	12	0	
		Plot B	RD90	0	14	0	
Sauropus		Soiless component	RN90S	0	8	0	
		Plot A	RN90D	0	6	0	
		Plot B	RN90	0	4	0	

Remark: Vietnamese technical standards (QCVN 8-03:2012 BYT) for E.Coli (CFU/100ml) is 100 – 1,000 for fresh vegetables.

A: Trồng đất và tưới từ hệ thống Chickenponics
B: Trồng đất và tưới nước giếng

Cơ sở phát triển hệ thống Kitchenponics

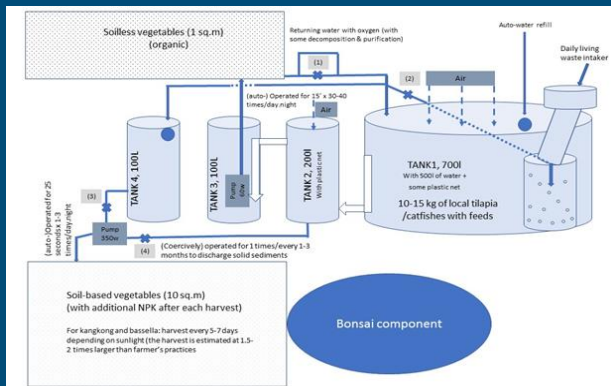
- Trên cơ sở vận hành hệ thống Chickenponic:
  - Ý tưởng:** hệ thống Kitchenponic sử dụng rác thải sinh hoạt trực tiếp: bã tôm, cua, cá/thịt bỏ đi, cơm/canh bỏ đi... (bắt đầu thử nghiệm 12/2019).
- Với đa dạng các dinh dưỡng đầu vào, chất lượng rau vượt trội, và giúp tái sử dụng chất thải sinh hoạt hữu cơ
- Chất lượng rau (thông qua mùi vị rau gia vị):

Kitchenponics > Chickenponics > Aquaponics

Thiết kế hệ thống Kitchenponics

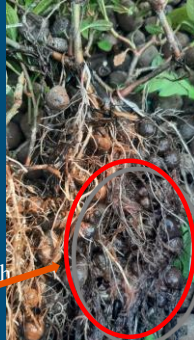
■ Các hợp phần chính:

- Bể chứa nước
- Chậu giá thể
- Diện tích trồng đất/cây cảnh (nếu có)
- Hệ thống điều khiển

- Hệ thống đx thiết kế với các van điều chỉnh để thích ứng với một số điều kiện xả rác thải (VD: sau tiệc tùng).
- Hệ thống được thiết kế tuần hoàn, **hoạt động như một hệ sinh thái tự nhiên** (#: năng lượng điện vs mặt trời)

Kitchenponic: Rau và cây cảnh

Giun trong hợp phần thủy canh

Hệ thống Kitchenponics dưới mặt đất

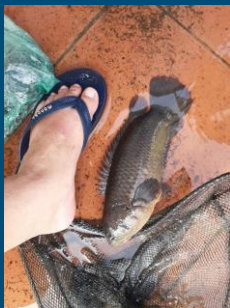
Hoạt động của hệ thống Kitchenponics

- Hệ thống giá thể (soilless) quyết định đến hoạt động chức năng của toàn bộ hệ thống. Càng nhiều rác thải càng cần nhiều chậu giá thể.
- Nhiệt độ: nhiệt độ (không khí) càng cao hệ thống vận hành càng hiệu quả (mùi, màu nước...).

“Bảo dưỡng” hệ thống

- Phụ thuộc lượng rác thải:
  - 1-3 tháng: xả cặn từ bể 2 (bơm trực tiếp cho rau trồng đất).
  - 2-5 năm: xả cặn từ thùng chứa (mỡ/xương/hạt chưa phân hủy).

Cá rô đầu
vuông trong
hệ thống

Mỡ

Chất lượng rau

Parameter	System A		System B		Vietnamese National Technical Standards TCVN
	Kohlrabi (AR1)	Lectuce (AR2)	Kohlrabi (BR1)	Kale (BR2)	
Vitamin C (mg/g)	62.01	8.60	75.14	106.07	
NO ₃ (mg/kg)	110.67	45.67	138.33	117.67	(Kohlrabi, Kale <500mg/kg, Lectuce<1500mg/kg)
As (mg/kg)	-	-	-	-	(<1 mg/kg)
Cd (mg/kg)	-	-	-	-	(0 mg/kg)
Pb (mg/kg)	-	-	-	-	(<1 mg/kg)
Hg (mg/kg)	-	-	-	-	(<0,3 mg/kg)
E.coli (*10 ² CFU/mg)	-	-	-	1,02	(<100 CFU/mg)
Salmonella (*10 ¹ CFU/mg)	-	-	-	-	(0 mg/kg)

- Hệ thống A: trên mái nhà; **rau diếp và cải bắp**
- Hệ thống B: dưới đất; **xu hào và cải ngọt**

Note: mẫu rau được lấy vào vụ đông 2020.

Kitchenponic: Lợi ích

- Tiết kiệm nhân công hơn so với phương pháp ủ phân/sử dụng phân ủ truyền thống.
- Tiết kiệm dinh dưỡng (từ run-off)
- Sạch hơn: ko mùi và muỗi
- Chất lượng rau rất tốt
- Duy trì chất lượng đất và VSV đất (qua tưới nước bán phân hủy).

Cây cảnh

Đất trồng rau từ 2014, 10 cm

Kitchenponic: Hạn chế

- Cần 2-3 tuần đầu vận hành để hệ thống vận hành ổn định
- Hệ thống vận hành kém trong điều kiện vụ đông lạnh (phải giảm xả thải).
- “bảo dưỡng”
- Một số lưu ý kỹ thuật (duy trì bom nước, reset hệ thống hẹn giờ..)

Ý tưởng tiếp theo

- Áp dụng trong thủy sản (**ecobuffer**).
- Chậu cảnh không dùng đất và không cần tưới hàng ngày
- Tái sử dụng rác thải nhựa để trồng bonsai etc.,

Mới nhất

- Hệ thống VAC cho đô thị: tích hợp gà-cá-rác-rau-cây cảnh..